c. maximism d. optimism

4. 'Individuality is vital and more important than the existence of man; nation and the world.' This idea is fully based on the philosophy of
   a. idealism b. pragmatism
   c. realism d. existentialism

5. The Vygotsky's 'scaffolding' denotes
   a. a tool of teaching b. a theory of teaching
   c. a teaching machine d. collaborative dialogue of teaching

6. The collective documents Buddhist philosophical thought is known as
   a. Sutta Pitak b. Budda Pitak
   c. Binaya Pitak d. Abhidhamma Pitak

7. Sabda, Sparsa, Rupa, Rasa, Gandha are under
   a. Panchagyanendriya b. Panchakarmendriya
   c. Panchatantra d. Panchamahabhuta

8. In the Buddhist philosophy the term Ticivara' indicates
   a. food b. discipline
   c. cloth d. bath

9. The great Sociologist Auguste Comte propounded sociology as the
   a. nature of society b. crown of science
   c. crown of society d. hierarchy of society

10. Symbolic interactionism is concerned with the
    a. outer aspects of human behaviour
    b. cultural aspects of human behaviour
    c. phenomenological aspects of human behaviour
    d. critical aspects of human behaviour

11. Which of the following does not fall under the characteristic of social stratification?
    a. Antiquity b. Ubiquity
    c. Social patterning d. Hedonism

12. The worth of living of human being is generally known as
    a. optimistic and pessimistic
    b. optimistic, pessimistic and melioristic
    c. optimistic, and melioristic
    d. optimistic, pessimistic and holistic

13. The study of right and wrong action is
    a. epistemology b. metaphysics
    c. ethics d. logic

Question Bank Nepal

14. The period of formal operations by Piaget is

a. since 2 to 4 years
b. since 4 to 8 years
c. since 8 to 12 years
d. since 12 to adolescence

15. The structure of the Nepalese primary education stated by NESP 2028 was :

a. one to three
b. one to five
c. one to seven
d. one to eight

16. The main national educational goal of pre-independent (old China) China was

a. to develop literacy
b. to prepare white colour jobs for persons
c. to prepare blue colour jobs for person
d. to develop interpreter

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION — Full Marks: 100

Foundations of Education (Ed. 512) — Time: 4 hrs.

Attempt ALL the questions.

Group "B" — 8×6=48

1. Explain the different functions of philosophy.
2. Explain aims and objectives according to progressive education system.
3. Describe the philosophical premises of modern philosophy.
4. Describe the educational implications of Buddhist philosophy.
5. Explain the role of conflict theory in social development.
6. What are the major thoughts and theories of social stratification? Explain the .educational implications of consensus theory of stratification.
7. Discuss the different roles of the state in education.
8. Elaborate the basic needs concepts in education in the Nepalese context.

Group "C" — 3×12=36

9. What does social mobility signify? Identify the measures of social mobility and explain the factors influencing social mobility.
10. Identify the different approaches of social justice and explain the national legislative provision of human rights in the Nepalese context.
11. Explain the different approaches of comparative education and compare the national goals and objectives of the NESP and the NEC.

Question Bank Nepal

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION Roll No.:

नेपाली, कविता, काव्य र समालोचना (नेपा.शि.५१८)

खण्ड 'क' १६

सर्वोपयुक्त उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् :

1. भानुभक्तीय रामायणको विशेषता के हो ?
   (क) सांसारिक भौतिक सुखलाई तुच्छ सम्झने सन्देश प्रवाह गर्नु
   (ख) भक्ति र आत्मचिन्तनको अधिमार्गमा हिँड्न उत्प्रेरित गर्नु
   (ग) मौलिकता र भावानुवादको दोसाँधमा उत्कृष्टता प्राप्त गर्नु
   (घ) नेपाली जाति र संस्कृतिको पहिचान झल्काउने आदि महाकाव्य हुनु ।
2. माध्यमिककालीन श्रृङ्गारिक धाराको मुख्य विशेषता के हो ?
   (क) अनुवाद रूपान्तरणको प्रवृत्तिमा कम भई मौलिकताप्रतिका चासो
   (ख) कविताको सौन्दर्य तथा कलापक्षप्रतिको आकर्षण
   (ग) संस्कृत कविताको सौन्दर्यशिल्पप्रति झुकाउ
   (घ) शिल्पप्रविधिप्रति विशेष रूचि
3. परिष्कावादी कविता धाराको मुख्य विशेषता के हो ?
   (क) सामाजिक जागरण नैतिक-आध्यात्मिक चेतना
   (ख) सामाजिक चेतनाको परिष्कार
   (ग) सामाजिक व्यङ्ग्य र शास्त्रीय शैली
   (घ) कवितात्मक सौन्दर्यका निम्ति लय, भाव र भाषाको सन्तुलन
4. बालकृष्ण सम कस्ता कवि हुन् ?
   (क) पर्याप्त पश्चिमी बौद्धिक काव्यात्मक मूल्यहरूलाई ग्रहण गर्ने
   (ख) कविता कलामा भन्दा शिल्पसज्जामा विशेष रूचि राख्ने
   (ग) पूर्वी-पश्चिमी ज्ञानविज्ञानलाई आत्मसात् गर्ने
   (घ) सामाजिक चेतनाको परिष्कार जोड दिने
5. 'शाकुन्तल' कुन ढाँचामा लेखिएको महाकाव्य हो ?
   (क) स्वच्छन्तावादी महकाव्य ढाँचा (ख) पूर्वीय महाकाव्य ढाँचा
   (ग) पूर्वस्वच्छन्दतावादी महाकाव्य ढाँचा (घ) पूर्व-पश्चिमी महाकाव्य ढाँचा
6. अश्वत्थामा नाटयकाव्यले प्रदान गरेको सन्देश के हो ?
   (क) कविको आत्मचेतना र युद्धोत्तर अत्याधुनिक चेतनाको समन्वय
   (ख) मानवताको रक्षाका निम्ति गरिएका साहित्यिक सत्प्रयास
   (ग) समाजमा प्रचलित मानवीय विश्वासहरूको सारसमष्टि
   (घ) कवि स्वयम्को मानवीय भावना र मानसिक यात्रा
7. नेपाली साहितयको पहिलो प्रयोगवादी खण्डकाव्य कुन हो ?
   (क) कान्छी सहर जान्छे (ख) सूर्यदान
   (ग) लेक (घ) नदीकिनाराका माझी
8. पाश्चात्य साहित्य जगत्मा सर्वप्रथम विसङ्गतिवादका जन्मदाता भनेर कसलाई

Question Bank Nepal

चिनिन्छ ?

(क) जाँ पाल सार्त्र (ख) अल्बर्ट कामु

(ग) किर्केगार्ड (घ) एमाइल जोला

9\. पश्चिमी समालोचनाका क्षेत्रमा 'विनिर्माण' शब्दको प्रयोग गर्ने पहिलो व्यक्ति को हुन् ?

(क) गोरांल्ड ग्राफ (ख) डेरिडा

(ग) फ्रेडरिक जेमेसन (घ) पिटरबर्ग

10\. पूर्वीय मान्यताअनुसार महाकाव्यमा कुन कुन रसलाई अङ्गीरस मानिएको छ?

(क) श्रृङ्गार, शान्त र करुण (ख) शान्त, वीर भयानक

(ग) करुण, हास्य र रौद्र (घ) श्रृङ्गार, शान्त र वीर

11\. रसको प्रतिपादन गर्ने पहिला विद्वान् को हुन् ?

(क) रूद्रट (ख) मम्मट

(ग) भरत (घ) आनन्दवर्धन

12\. रूपपरक समालोचनालाई अर्को शब्दमा के भन्न सकिन्छ ?

(क) बहिर्मुखी (ख) कृतिपरक

(ग) वस्तुपरक (घ) आकृतिपरक

13\. मार्क्सवादी साहित्यिक चिन्तनका आधारमा कृतिको विश्लेषण गर्ने पहिलो व्यक्ति को हुन्?

(क) बिको (ख) प्लेखानोभ

(ग) टेन (घ) हर्डर

14\. सैद्धान्तिक र व्यावहारिक दुवै पक्षका प्रखर समालोचक को हुन् श्र

(क) तारानाथ शर्मा (ख) यदुनाथ खनाल

(ग) इन्द्रबहादुर राई (घ) रामकृष्ण शर्मा

15\. समकालिन समालोचनाको प्रतिनिधित्व गर्ने वाद कुन हो ?

(क) विसङ्गतिवाद (ख) उत्तरआधुनिकतावाद

(ग) विनिर्माणवाद (घ) प्रगतिवाद

16\. 'पाश्चात्य समालोचनाको सैद्धान्तिक परम्परा'का लेखक को हुन्?

(क) मोहनराज शर्मा (ख) अभि सुवेदी

(ग) वासुदेव त्रिपाठी (घ) दयाराम श्रेष्ठ

Question Bank Nepal

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION — Full Marks : 100

नेपाली, कविता, काव्य र समालोचना (नेपा.शि.५१८) — Time : 4 hrs

सबै प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।

खण्ड 'ख' ८×६=४८

1\. आधुनिक नेपाली कविताको प्रयोगवादी धाराका प्रमुख विशेषताहरूको चर्चा गर्नुहोस् ।

2\. 'जवरशमना प्रकृति' कविताको केन्द्रीय कथ्य के हो ? प्रस्ट पार्नुहोस् ।

अथवा

'म सम्झन्छु' कविताको केन्द्रीय कथ्य र व्यञ्जनाशक्तिबारे आफ्नो दृष्टिकोण प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

3. सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस् :

मेरो सच्चा सुख छ दिनहुँ क्यै नयाँ सिर्जनामा
आफैंलाई पनि सृजनको सोखमा विर्सनमा ।

4. पूर्वीय साहित्य शास्त्रमा महाकाव्यसम्बन्धी के कस्ता मान्यताहरू रहेका छन् ? चर्चा गर्नुहोस् ।

अथवा

अश्वत्थामा नाट्यकाव्यको मुख्य सन्देश के हो ? प्रष्ट पार्नुहोस् ।

5. रस ध्वनिको सोदाहरण परिचय दिनुहोस् ।

6. मिथकीय कोणबाट 'नरसिंह अवतार' काव्यको संक्षिप्त टिप्पणी गर्नुहोस् ।

अथवा

द्वन्द्वविधानका दृष्टिले 'उर्वशी खण्डकाव्यको समीक्षा गर्नुहोस् ।

7. रीति र गुणको सम्बन्धबारे टिप्पणी गर्नुहोस् ।

8. समालोचक रामकृष्ण शर्मा र यदुनाथ खनालका पञ्वृत्तिगत विशेषताहरू लेख्नुहोस् ।

खण्ड 'ग' ३× १२ = ३६

9. पूर्वीय महाकाव्य मान्यताका आधारमा 'शाकुन्तल' महाकाव्यको विश्लेषण गर्नुहोस् ।

10. रूपपरक र संरचनापरक समालोचना प्रणालीका प्रमुख मान्यताहरू लेख्नुहोस् ।

11. नेपाली साहित्यको कुनै कृतिमा केन्द्रित रही अस्तित्ववादलाई चिनाउनुहोस् ।

अथवा

उत्तर आधुनिकतावादका प्रमुख मान्यताहरूको चर्चा गर्नुहोस् ।

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION Roll No.:
नेपाली गद्य र नाटक (नेपा. शि. ५१७)

खण्ड 'क' १६

सर्वोपयुक्त उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् :

1. पहिलो आख्यानात्मक कृति कुन हो ?
   (क) मुन्सीका तीन आहान (ख) दशकुमारचरित
   (ग) महाभारत (घ) महाभारत विराटपर्व
2. माध्यमिक कालको उत्तरवर्ती कथात्मक कृति कुन हो?
   (क) अन्नपूर्ण (ख) नासो
   (ग) चन्द्रवदन (घ) मैयासाहेब
3. कुन तत्त्वको प्रधानताले 'परालको आगो' कथालाई जीवन्त बनाएको छ ?
   (क) चरित्र (ख) भाषाशैली
   (ग) परिवेश (घ) दृष्टिविन्दु

Question Bank Nepal

4. कुन कथामा यौनलाई चलायमान ठानिएको छ ?
(क) सिंगारी बाखो (ख) श्वैत भैरवी
(ग) परालको आगो (घ) बधशालामा बुद्ध

5. 'लङ्गडाको साथी' उपन्यासको व्यङ्ग्य पक्ष के हो ?
(क) काव्यात्मक भाषा (ख) प्रकृतिको रौद्ररूप
(ग) मानवताको ह्रास (घ) अमूर्त प्रयोग

6. 'तीनघुम्ती' उपन्यासको कमजोरी पक्षमा कुन केन्द्रित छ ?
(क) पतिवरणमा स्वतन्त्रता (ख) मातृत्वको तृप्ति
(ग) परपुरुषका सहवास (घ) पतिगृह परित्याग

7. सूक्ष्मवर्णनमा केन्द्रित उपनयास कुन हो ?
(क) तीनघुम्ती (ख) लङ्गडाको साथी
(ग) अलिखित (घ) रूपमती

8. नेपाली रङ्गमञ्चमा प्रदर्शित पहिलो नेपाली नाटक कुन हो ?
(क) शकुन्तला (ख) प्रियदर्शिका
(ग) भर्तृहरिनिर्वेद (घ) अशोक सुन्दरी

9. अभिनेय दृश्य-विधालाई पाठ्य-श्रव्य विधाबाट अलग गराउने मुख्य तत्त्व केहो ?
(क) भाषाशैली (ख) कथावस्तु
(ग) संवाद (घ) चरित्र

10. 'हामी वसन्त खोजीरहेछौं' एकाङ्कीले अपेक्षा गरेको पक्ष कुन हो ?
(क) स्वतन्त्रता र प्रजातन्त्र (ख) आनन्दमयी वसन्त
(ग) आन्दोलि मानसिकता (घ) वसन्तको आगमन

11. 'आत्मदर्शन' एकाङ्कीमा कुन कुराको परिणामपछि आत्मदर्शनको अनुभुति भएको छ ?
(क) हैसियतअनुसारको परिचय गुमाउनु (ख) आफैंले आफैंलाई चिन्नु
(ग) खस्कँदो मानसिक स्थिति (घ) आफैंप्रति व्यङ्ग्य गर्नु

12. 'अलिखित' उपन्यासको 'बृहन्नला'ले कुन कुराको प्रतिकात्मक अभिव्यक्ति दिएको छ ?
(क) सांस्कृतिक स्खलन (ख) शूरता
(ग) पराक्रम (घ) आधुनिकता

13. ग्रीसेली वियोगान्त नाटकमा हुने वीभत्स अन्त्यलाई समेटेको नाटक कुन हो ?
(क) भीमसेनको अन्त्य (ख) मुटुको व्यथा
(ग) प्रेमपिण्ड (घ) अन्धवेग

14. देवकोटाले निबन्धलाई कसरी परिभाषित गरेका छन् ?
(क) गफाडीको गफ (ख) दार्शनिक ह्यासफूले परिपूर्ण
(ग) भावुक अभिव्यक्ति (घ) रमरम बौद्धिकताले सिंगारिएको

15. निबन्धकार हृदयचन्द्रसिंह प्रधानका निबन्धमा कुन विशेषता मुख्य रूपमा पाइन्छ ?
(क) वैयक्तिकता (ख) दार्शनिकता
(ग) समकालीन सन्दर्भ (घ) पारिवारिक समस्या

16. निबन्धगत समता पाइने स्रष्टाहरू को को हुन् ?

Question Bank Nepal

(क) देवकोटा र तारानाथ शर्मा
(ख) कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान र माधव प्रसांद पोखरेल
(ग) तारानाथ शर्मा र देवीचन्द्र श्रेष्ठ
(घ) जगदीश घिमिरे र तारानाथ शर्मा

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION — Full marks : 100
नेपाली गद्य र नाटक (नेपा. शि. ५१७) — Time : 4 hrs
सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

खण्ड 'ख' — 8×6=48

1. कथाका स्थुल तत्त्वहरूको उल्लेख गर्नुहोस् ।
2. 'भैया साहेब' कथाको कथानक विन्यास कस्तो रहेको छ ? चर्चा गर्नुहोस् ।
3. आधुनिक नेपाली कथाका पहिलो चरणको प्रमुख धाराहरूको विवेचना गर्नुहोस् ।

अथवा

'वधशालामा बुद्ध' कथाको सारवस्तु के हो ? उल्लेख गर्नुहोस् ।

4. उपन्यासकार लैनसिंह बाङ्देलका प्रवृत्तिहरू केलाउनुहोस् ।
5. अतियथार्थवादी उपन्यासका रूपमा लङ्डाको साथी' उपन्यासलाई चिनाउनुहोस् ।

अथवा

इन्द्रमायाको तीन निर्णयमध्ये कुन निर्णय बढी निर्णायक रहेको छ ? 'तीनघुम्ती' उपन्यासका आधारमा विश्लेषण गर्नुहोस् ।

6. 'भीमसेनको अन्त्य' नाटकको नाटकीय द्वन्द्व कस्तो रहेको छ ? उल्लेख गर्नुहोस् ।
7. नाट्यशिल्पका दृष्टिले 'यो प्रेम !' नाटकको विश्लेषण गर्नुहोस् ।

अथवा

'लक्ष्यहीन' एकाङ्कीले जीवनको निरर्थकतालाई कसरी प्रस्तुत गरेको छ ? उल्लेख गर्नुहोस् ।

8. 'एब्स्ट्रयाक्ट चिन्तन:प्याज' निबन्धमा जीवनलाई कसरी प्रक्षेपण गरिएको छ ? चर्चा गर्नुहोस् ।

खण्ड 'ग' — 3×12=36

9. 'अलिखित' उपन्यासलाई किमपन्यासका रूपमा चिनाउनुहोस् ।
10. 'स्मृतिको पर्खाल भित्र' नाटकको मनोवैज्ञानिक पक्षबाट विश्लेषण गर्नुहोस् ।

अथवा

एकाङ्कीकार अशेष मल्लका प्रवृत्तिहरूको उल्लेख गर्दै 'हामी वसन्त खोजीरहेछौं' एकाङ्कीको विश्लेषण गर्नुहोस् ।

11. निबन्धकार भैरव अर्याल र तारानाथ शर्माका मिल्दाजुल्दा निबन्धगत प्रवृत्तिहरूको सोदाहरण चर्चा गर्नुहोस् ।

Question Bank Nepal

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION Roll No.:

सामान्य भाषा विज्ञान (नेपा. शि. ५१६)

खण्ड 'क' १६

सर्वोपयुक्त उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् :

1. भाषाविज्ञानको मान्यता के हो ?
   (क) शुद्ध उच्चारण गर्न सिकाउनु (ख) सबै भाषा समान छन् भन्नु
   (ग) व्याकरण निर्माण गर्नु (घ) राष्ट्र भाषाका निर्धारण गर्नु
2. क्षेपणात्मक ध्वनिका उच्चारणका लागि सासको आरम्भक कुन हुन्छ ?
   (क) फोक्सो (ख) हनुमूल
   (ग) घोक्रो (घ) स्वरयन्त्र मुख
3. मुक्त परिवर्तनमा आएको संरूप कहाँ पाइन्छ ?
   (क) सक्तैन-सक्दैन (ख) जुठेन-जुठ्यान
   (ग) नेवारनी-पण्डितनी (घ) जान्छ-गयो
4. एकाइ र समायोजन पद्धतिमा नसमेटिने किसिमको शब्द कुन हो ?
   (क) लेखक (ख) सामाजिकता
   (ग) बनावट (घ) शैशव
5. लिङ्गभेद नहुने शब्दवर्ग कुन हो ?
   (क) नाम (ख) सर्वनाम
   (ग) विशेषण (घ) क्रियापद
6. सङ्कथनको परिभाषा कुन उपयुक्त हुन्छ ?
   (क) यो एउटा काम बुझाउने वाक्य हो
   (ख) यो कुनै विषयसँग सम्बन्धित पूर्ण र सिङ्गो अभिव्यक्ति हो
   (ग) यो एउटा विषयको एउटा अनुच्छेद हो
   (घ) यो सम्बन्धक र सम्बन्धनबाट बनेको एउटा प्रकरण हो
7. आधारभूत पदक्रमका दृष्टिले संसारका भाषाहरू कति किसिमका हुन्छन् ?
   (क) तीन (ख) चार
   (ग) पाँच (घ) छ
8. सञ्चलन हुँदा कुन प्रक्रिया हुँदैन ?
   (क) विषयीकरण (ख) विशेषार्थ द्योतन
   (ग) कारकीय भूमिकामा परिवर्तन (घ) कथ्यमा परिवर्तन
9. व्याकरणिक कार्यका दृटिले कर्म कुन वर्गमा पर्दछ ?
   (क) उद्देश्य (ख) विधेयक
   (ग) पूरक (घ) समानाधिकरण
10. सभतलीय संरचना भएको भाषा कुन हो ?
    (क) नेपाली (ख) चिनिया
    (ग) जापानी (घ) अङ्ग्रेजी

Question Bank Nepal

11. बहिष्केन्द्रित संरचनाको उदाहरण कुन हो ?

(क) असल मान्छे | (ख) मान्छे आयो
(ग) राम्रो देखियो | (घ) दगुर्दै आयो

12. धारणात्मक अर्थ प्रदान गर्ने वाक्य कुन हो ?

(क) ऊ गद्या हो | (ख) यस करले मार्नुमाऱ्यो
(ग) तँ मनको लड्डू खाँदै गर् | (घ) नचिनेको मानिससँग कुरै नगर्नु

13. सङ्केत त्रिकोणको अभावात्मक पक्ष के हो ?

(क) बोध | (ख) सङ्केतक
(ग) सङ्केतित | (घ) सन्दर्भ

14. समध्वन्यात्मक अर्थसम्बन्ध भएको शब्द कुन हो ?

(क) कर | (ख) पत्र
(ग) नानी | (घ) फूल

15. अर्थ तत्त्व र संरचक तत्त्व नछुट्टिनेगरी शब्दरचना हुने भाषालाई के भनिन्छ ?

(क) श्लिष्ट योगात्मक | (ख) प्रश्लिष्ट योगात्मक
(ग) विश्लिष्ट योगात्मक | (घ) पूर्वान्त योगात्मक

16. सादृश्यजन्य निर्माण भएको शब्द कुन हो ?

(क) पठनपाठन | (ख) आवतजावत
(ग) केरकार | (घ) आयो-गयो

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION — Full marks : 100
सामान्य भाषा विज्ञान (नेपा. शि. ५१६) — Time : 4 hrs

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

खण्ड 'ख' — 8×6=48

1. भाषाविज्ञानका क्षेत्रहरूको परिचय दिनुहोस् ।
2. सैद्धान्तिक भाषाविज्ञान र प्रायोगिक भाषाविज्ञानका बीचको भिन्नता केलाउनुहोस् ।

अथवा

खण्डीयताका आधारमा ध्वनिहरूको वर्गीकरण गर्नुहोस् ।

3. वर्णविश्लेषणका प्रक्रिया र सिद्धान्तहरूको वर्णन गर्नुहोस् ।
4. मानस्वर भनेको के हो र यसको निर्धारण कसरी गरिएको छ ?
5. विभेदक अभिलक्षणको परिचय दिनुहोस् ।

अथवा

व्युत्पादन र रूपायनको पहिचान कुन कुन अभिलक्षणबाट गरिन्छ ?

6. सङ्केत त्रिकोण भनेको के हो ? सोदाहरण स्पष्ट पार्नुहोस् ।
7. ऐतिहासिक भाषाविज्ञानका उपलब्धिहरू के के हुन् ?

अथवा

व्याख्यात्मक र उत्पादक अर्थविज्ञानमा भिन्नता देखाउनुहोस् ।

Question Bank Nepal

8. भाषिक आगमनका प्रमुख कारणहरू लेख्नुहोस् ।

खण्ड 'ग' 3×12=36

9. नेपाली भाषामा शब्दकोश निर्माण र यसको विकासक्रमबारे विस्तृत रूपरेख प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

10. चम्स्कीको रूपान्तरण व्याकरणका आधारभूत अवधारणाहरूको विश्लेषण गर्नुहोस् ।

11. साङ्केतिक भाषाको परिचय दिई नेपाली साङ्केतिक भाषामा के कस्ता विशेषता पाइन्छन् ? विश्लेषण गर्नुहोस् ।

अथवा

तहगत र समतलीय संरचनालाई आरेखद्वारा प्रस्ट पार्नुहोस् ।

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION Roll No.:

नेपाली गद्य र नाटक (नेपा. शि. ५१२)

खण्ड 'क' १६

सर्वोपयुक्त उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् :

1. नेपाली कथाको उत्तर माध्यामिक कालको प्रारम्भ गर्ने पत्रिका कुन हो ?
   (क) गोर्खा संसार (ख) गोर्खाली
   (ग) माधवी (घ) चन्द्रिका
2. आधुनिक नेपाली कथामा मनोवैज्ञानिक यथार्थलाई भित्र्याउने कथाकार को हुन् ?
   (क) पोषण पाण्डे (ख) भवानी भिक्षु
   (ग) गोविन्द गोठाले (घ) विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला
3. हिन्दू जीवन पद्धतिप्रति मोहकता र बहिर्मुखी जीवनदृष्टि कसका कथामा पाइन्छ ?
   (क) बदरीनाथ भट्टराई (ख) गुरूप्रसाद मैनाली
   (ग) रमेश विकल (घ) मनु ब्राजाकी
4. तराईलाई कार्थपीठिका बनाएर कथा सिर्जना गर्ने कथाकार को हुन ?
   (क) मोहनराज शर्मा (ख) इन्द्रबहादुर राई
   (ग) मनु ब्राजाकी (घ) भागीरथी श्रेष्ठ
5. स्वैरकल्पनाको पूर्व सङ्केत पाइने औपन्यासिक कृति कुन हो ?
   (क) वरि सिक्का (ख) बीर चरित्र
   (ग) चक्रपरिक्रम (घ) महेन्द्र प्रभा
6. मानवताको स्खलन र मान्छेको भलाद्मीपन माथि व्यङ्ग्य गरिएको उपन्यास कुन हो ?
   (क) मुलुक बाहिर (ख) शिरीषको फूल
   (ग) लङ्गडाको साथी (घ) उपसंहार अर्थात् चौथो अन्त्य
7. स्वच्छन्द यौन स्वतन्त्रताको चर्चा गरिएको औपन्यासिक कृति कुन हो ?
   (क) तीनघुम्ती (ख) अलिखित
   (ग) उपसंहार अर्थात् चौथो अन्तय (घ) शिरीषको फूल

Question Bank Nepal

8. 'अलिखित' उपन्यासको 'बृहन्नला' कस्तो पात्र हो ?
(क) पुरुष
(ख) स्त्री
(ग) पुरुष-स्त्री
(घ) नपुंसक

9. 'नाटकमा लोक जीवनको अनुकरण हुन्छ' यो कसको भनाइ हो ?
(क) भरत
(ख) धनञ्जय
(ग) वामन
(घ) कालिदास

10. नाटकमा 'गर्भसन्धि'ले .... कुरालाई जनाउँछ ?
(क) फलागम र कर्मको योग गराउने
(ख) नियताप्ति र प्रकरीको योग गराउने
(ग) प्राप्त्याशा र पताकाको योग गराउने
(घ) आरम्भ र बीजको योग गराउने

11. 'मातृत्व र प्रेयत्व'को बीचको द्वन्द्व कुन नाटकमा पाइन्छ ?
(क) 'यो प्रेम !'
(ख) मुटुको व्यथा
(ग) अन्धवेग
(घ) वैकुण्ठ एक्सप्रेस

12. पहिलो प्रकाशित एकाङ्की कुन हो ?
(क) आत्मभिमान
(ख) लक्ष्यहीन
(ग) बोक्सी
(घ) श्रद्धाञ्जली

13. 'आत्मदर्शन' एकाङ्कीको मूल उद्देश्य के हो ?
(क) सामन्ती रवाफ र गिर्दो मानसिकताको प्रस्तुति
(ख) प्रजातन्त्र प्राप्तिको खुसियाली
(ग) अभिजात्य वर्गको खस्कँदो अवस्था
(घ) निरीह जीवन भोगाइको अभिव्यक्ति

14. 'पानी' निबन्धको कथनढाँचा कस्तो रहेको छ ?
(क) तृतीयपुरुषात्मक
(ख) प्रथमपुरुषात्मक
(ग) मिश्रित
(घ) द्वितीयपुरूषात्मक

15. शङ्कर लामिछानेका निबन्धमा पाइने मुख्य विशेषता के हो ?
(क) सम[illegible]यिकता
(ख) प्रयोगशीलता
(ग) आत्मकथनात्मकता
(घ) काव्यात्मकता

16. मिथकीय प्रयोग भएको निबन्ध कुन हो ?
(क) कला र जीवन
(ख) इतिहासको पदचाप
(ग) एब्स्ट्र्याक्ट चिन्तन: प्याज
(घ) वरुणको रगत

QuestionBankNepal

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION — Full marks : 100

नेपाली गद्य र नाटक (नेपा. शि. ५१२) — Time : 4 hrs

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

खण्ड 'ख' — 8×6=48

1. आधुनिक कथाका 'दृष्टिविन्दु' र 'उद्देश्य' माथि प्रकाश पार्नुहोस् ।
2. 'परालको आगो' कथाको आन्तरिक परिवेशको चित्रण गर्नुहोस् ।
3. 'मैयाँसाहेब' कथामा अन्तरनिहित प्रेमभावको चर्चा गर्नुहोस् ।
4. 'स्मृतिको पर्खालभित्र' नाटकको मूल कथ्य के हो ? उल्लेख गर्नुहोस् ।
5. 'राजीनामा' एकाङ्कीको 'शीर्षक' सार्थकता औंल्याउनुहोस् ।
6. 'केही राष्ट्रिय रोग : ऐक अनुसन्धान' निवन्धमा व्यक्त व्यङ्ग्यमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।
7. 'इतिहासको पदचाप' निवन्धको कथ्यबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
8. सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस् :

   'एकदिन त्यस्तो दिन पनि आउँछ । नेपालको पूरा उन्नति हुन्छ । उन्नतिबारे लम्किरहेको हुन्छ । कारखाना चल्छ, विजुलीले झलमल्ल हुन्छ सारा देश ।'

खण्ड 'ग' — 3×12=36

9. कथाकार विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला र भवानी भिक्षुका कथागत प्रवृत्तिको तुलनात्मक समीक्षा गर्नुहोस् ।

   अथवा

   'अलिखित' उपन्यासमा प्रस्तुत विसङ्गति, मिथकीयता, व्यङ्ग्य र स्वैरकल्पनाको विवेचना गर्नुहोस् ।
10. 'भीमसेनको अन्त्य' नाटक दु:खान्त हुनाका कारक तत्त्वहरूको उल्लेख गर्नुहोस् ।
11. निबन्धकार शङ्कर लामिछानेका निबन्धगत प्रवृत्तिहरूको चर्चा गर्दै 'एब्स्ट्रयाक्ट चिन्तन प्याज' निवन्धको विवेचना गर्नुहोस् ।

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION — Roll No.:

सामान्य भाषाविज्ञान (नेपा. शि. ५११)

खण्ड 'क' — १६

सर्वोपयुक्त उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् :

1. शब्दार्थको सम्बन्ध जनाउने भाषाको विशेषता कुन हो ?

   (क) सृजनशीलता — (ख) यादृच्छिकता

   (ग) ध्वन्यात्मकता — (घ) द्वैधात्मकता

2. ध्वनितरङ्गहरूको अध्ययन गर्ने ध्वनिविज्ञानलाई के भनिन्छ ?

   (क) औच्चारिक — (ख) श्रावणिक

   (ग) साञ्चारिक — (घ) कालक्रमिक

3. भाषाविज्ञानको केन्द्रीय क्षेत्रभित्र कुन पर्दछ ?

Question Bank Nepal

(क) वाक्यविज्ञान (ख) कोशविज्ञान
(ग) ध्वनिविज्ञान (घ) अर्थविज्ञान

4. पन्दो सासबाट निस्कने ध्वनिलाई के भनिन्छ ?
(क) श्वसित (ख) रणित
(ग) क्लिक (घ) अतिकण्ठीय

5. सुरप्रधान भाषा कुनलाई मानिन्छ ?
(क) अङ्ग्रेजी (ख) चिनियाँ
(ग) तमिल (घ) हिन्दी

6. सङ्घर्षी वर्णन कुन हो ?
(क) च (ख) ज
(ग) स (घ) य

7. क्रियाको कार्यगत वितरण जनाउने कोटि कुन हो ?
(क) भाव (ख) वाच्य
(ग) काल (घ) पक्ष

8. वाक्यमा 'शासन'लाई जनाउने उपयुक्त शब्द कुन हो ?
(क) अनुरूपकता (ख) अधिकता
(ग) अन्विति (घ) अधीनस्थता

9. पश्चिमी परम्परागत भाषिक अध्ययनको पृष्ठभूमि कुनलाई मानिन्छ ?
(क) रूसी परम्परा (ख) जर्मनीय परम्परा
(ग) ग्रिक परम्परा (घ) फ्रान्सेली परम्परा

10. अन्त: केन्द्रिक संरचनाको उदाहरण कुन हो ?
(क) खसी घाँस खान्छ (ख) गोरो केटो आयो
(ग) हरि किताब पढ्छ (घ) उनी कविता लेख्छन्

11. रूपान्तरण व्याकरणमा बाह्य संरचना अन्तर्गत के पर्दछ ?
(क) रूपान्तरण नियम (ख) आर्थी घटक
(ग) सम्बन्ध स्थापना नियम (घ) वार्णी घटक

12. व्याकरणात्मक लिङ्गविधान भएको नेपाली भाषिका कुन हो ?
(क) माझाली (ख) परपच्छिमा
(ग) ओरपच्छिमा (घ) सिन्जाली

13. भाषिक आगमनको सबभन्दा प्रभावशाली पक्ष कुन हो ?
(क) सांस्कृतिक निकटता (ख) भौगोलिक निकटता
(ग) पारिवारिक निटकता (घ) प्रकारात्मक निकटता

14. सन्निधान सिद्धान्तले अर्थको कुन पक्षलाई निर्देश गर्दछ ?
(क) अन्वितिगत (ख) भूमिकागत
(ग) पर्यायगत (घ) अभिलक्षणागत

15. कुनै शब्दलाई उत्कृष्ट अर्थमा परिवर्तन हुनुलाई के भनिन्छ ?
(क) अर्थविस्तार (ख) अर्थसङ्कोच

Question Bank Nepal

(ग) अर्थचाल (घ) अर्थोन्नति

16. रिक्त रूप कुन शब्दमा पाइन्छ ?

(क) कलम (ख) आइज

(ग) बस्छ (घ) बिर्सन्छ ।

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION Full marks : 100

सामान्य भाषाविज्ञान (नेपा. शि. ५११) Time : 4 hrs

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

खण्ड 'ख' 8×6=48

1. भाषाविज्ञानको केन्द्रीय र परिधीय क्षेत्रलाई चिनाउनुहोस् ।
2. मानस्वरको परिचय प्रस्तुत गर्नुहोस् ।
3. सङ्गति र शासन भनेको के हो ? चिनाउनुहोस् ।
4. रूपान्तरण व्याकरणसँग सम्बन्धित आन्तरिक र बाह्य संरचनाको उदाहरण दिएर व्याख्या गर्नुहोस् ।
5. सन्निधान सिद्धान्तको सोदाहरण चर्चा गर्नुहोस् ।
6. प्रकरणार्थविज्ञानको संक्षिप्त परिचय दिनुहोस् ।
7. भाषामा हुने ध्वनि परिवर्तनका कारणहरू सोदाहरण प्रस्तुत गर्नुहोस् ।
8. भाषिक आगमन किन र कसरी हुन्छ ? उल्लेख गर्नुहोस् ।

खण्ड 'ग' 3×12=36

9. विभेदक अभिलक्षणका आधारमा नेपाली वर्णहरूको वर्गीकरण गर्नुहोस् ।
10. चम्स्कीको रूपान्तरण व्याकरणका आधारभूत अवधारणाको सविस्तार चर्चा गर्नुहोस् ।
11. नेपालका विविध भाषासँग सम्बन्धित मूल भाषा परिवारहरूको वर्णन गर्नुहोस्

अथवा

रूप विश्लेषणका विभिन्न पद्धतिको सोदाहरण चर्चा गर्नुहोस् ।

Tribhuvan University, 2069

Master Level /I Year/EDUCATION Roll No.:

नेपाली कविता, काव्य र समालोचना (नेपा. शि. ५१३)

खण्ड 'क' १६

सर्वोपयुक्त उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् :

1. प्रयोगवादी नेपाली कविताको प्रकाशनमा कुन पत्रिकाको विशिष्ट भूमिका छ ?

(क) रूपरेखा (ख) मधुपर्क

(ग) गोरखापत्र (घ) गरिमा

2. 'आगो र पानी' खण्डकाव्यमा आगोलाई केको प्रतीक मानिन्छ ?

(क) बुद्धि (ख) शक्ति

(ग) भक्ति (घ) शान्ति

Question Bank Nepal

3. 'अश्वत्थामा' नाट्यकाव्यमा कुन पक्षको प्रधानता छ ?
(क) विषयवस्तु (ख) अभिनय
(ग) विचार (घ) शैली

4. पूर्वीय ढाँचामा लेखिएको महाकाव्य कुन हो ?
(क) सुलोचना (ख) मानव
(ग) नरसिंह अवतार (घ) आदर्शराघव

5. 'शाकुन्तल' महाकाव्यको विषयवस्तु कुन पक्षमा आधारित छ ?
(क) आर्यअतीतको अवगाहन (ख) तत्कालीन राजनीतिको चित्रण
(ग) विश्वशान्तिको सन्देश (घ) प्रकृतिको विशद् वर्णन

6. विद्रोह र क्रान्तिका दृष्टिले समान प्रवृत्तिका कविहरू कोको हुन् ?
(क) रिमाल र भूपि शेरचन (ख) भूपि र सिद्धिचरण
(ग) देवकोटा र सिद्धिचरण (घ) देवकोटा र रिमाल

7. 'मेरो नुहाउने कोठा' कवितामा समले प्रस्तुत गरेको दृष्टिकोण कुन हो ?
(क) सांसारिक प्रपञ्चबाट निराश हुनुहुँदैन
(ख) नुहाउने कोठा शान्त र शीतल हुन्छ
(ग) नुहाउने कोठा मानवमुक्तिको साधन हो
(घ) मानव कल्याणको लागि अन्तर्मुखी हुनु राम्रो हो

8. आनन्दवर्धन कस्तो काव्यलाई उत्तम ठान्छन् ?
(क) लक्ष्यार्थ प्रधान (ख) व्यङ्ग्यार्थ प्रधान
(ग) मुख्यार्थ प्रधान (घ) वाच्यार्थ प्रधान

9. 'भविता' र 'शून्यता' कुन वादसँग सम्बन्धित अवधारणा हो ?
(क) विसङ्गतिवाद (ख) अति यथार्थवाद
(ग) अस्तित्ववाद (घ) धनत्ववाद

10. उउपमा अलङ्कारको प्रयोग भएको वाक्य कुन हो ?
(क) उसका गाला मानौं स्याउ हुन्
(ख) उसका गाला होइनन्, ती त स्याउ हुन्
(ग) उसका गाला पो गाला हुन्
(घ) उसका गाला स्याउजस्तो राता छन्

11. 'मसानघाट'ले भयानक रसको कुन अवस्थालाई बुझाउँछ ?
(क) उद्दीपन विभाव (ख) आलम्बन विभाव
(ग) स्थायी भाव (घ) सञ्चारी भाव

12. समाजपरक समालोचना प्रणालीले मूलत: कुन पक्षमा जोड दिन्छ ?
(क) साहित्यकारको सामाजिकता (ख) कृतिको सामाजिकता
(ग) आमनागरिकका सामाजिकता (घ) पाठकको सामाजिकता

13. स्वच्छन्दतावादको वैशिष्ट्य के हो ?
(क) वस्तुपरकता (ख) तथ्यात्मकता
(ग) आत्मपरकता (घ) श्रृङ्गारिकता

Question Bank Nepal

14. शैलीवैज्ञानिक समालोचनासँग सम्वन्धित व्यक्ति को हुन् ?
(क) डेरिडा
(ख) सार्त्र
(ग) रोल वार्थ
(घ) सस्युर

15. बाबुराम आचार्यले प्रारम्भ गरेको समालोचकीय प्रवृत्ति कुन हो ?
(क) तुलनात्मकता
(ख) जीवनीपरकता
(ग) गुणदोषात्मकता
(घ) प्रभावपरकता

16. 'नैवेद्य समालोचना'का समीक्षक को हुन् ?
(क) मोतीराम
(ख) राममणि
(ग) सूर्यविक्रम
(घ) नरेन्द्रमणि

Tribhuvan University, 2069

Master Level/I Year/EDUCATION
नेपाली कविता, काव्य र समालोचना (नेपा. शि. ५१३)
सबै प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।

Full marks : 100
Time : 3 hrs

खण्ड 'ख' 8×6=48

1. 'मेरो नुहाउने कोठा' कविताको केन्द्रीय कथ्यमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।
2. नेपाली खण्डकाव्यको विकासक्रमको सङ्क्षिप्त रेखाङ्कन गर्नुहोस् ।
3. पूर्वीय साहितयमा काव्यको प्रयोजन स्पष्ट पार्नुहोस् ।
4. सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस् :
   मानिसको छानो आकाश जान पहाड दिवार ।
   मानिसभन्दा ठूलो छ मानिस, मानिसमा विचार ।
5. नाट्काव्यकार माधव घिमिरेका प्रवृत्तिगत विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
6. नीतिपरक समालोचना प्रणालीको औचित्य सिद्ध गर्नुहोस् ।
7. प्रकृतवादका मूलभूत मान्यताहरूमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।
8. रसोत्पत्तिका सम्बन्धमा भट्टनायकको दृष्टिकोण प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

खण्ड 'ग' 3×12=36

9. ईश्वर बराल र वासुदेव त्रिपाठीका समालोचकीय प्रवृत्तिबीच तुलनात्मक विश्लेषण गर्नुहोस् ।
10. महाकवि देवकोटाले 'शाकुन्तल' महाकाव्यमा मानव र प्रकृतिका सहसम्बन्धको व्याख्या कसरी गरेका छन् ? उल्लेख गर्नुहोस् ।
11. पाश्चात्य समालोचना प्रणालीका उत्तरवर्ती प्रवृत्तिहरूको चिनारी गराउनुहोस् ।

अथवा

'आगो र पानी' खण्डकाव्यका मूलभूत मान्यताका सम्बन्धमा छलफल गर्नुहोस् ।

Question Bank Nepal

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION | Full Marks: 100

Foundations of Education (Ed. Psy. 501) | Time: 4 hrs.

Attempt All the questions.

Group "B" 8×6=48

1. Describe the functions of philosophy.
2. Explain the basic premises of progressive education.
3. Compare the educational objectives of Hindu and Bauddha education.
4. Explain the main theme of symbolic interaction theory of sociology of education.
5. Explain different causes of social change.
6. Clarify the role of state in education.
7. Explain the role of nationalistic movement in education.
8. Discuss the UNESCO's basic needs approach in education.

Group "C" 3×12=36

9. Explain the aims of education and curriculum formation in existential education system.
10. Explain the characteristics of social stratification.
11. Compare and contrast the structure and level wise goals of education between Japan and USA.

OR

Compare and contrast the problem of education system between Nepal and India.

Question Bank Nepal

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION | Roll No.:........

Foundations of Education (Ed. Psy. 501)

Group "A" 16

Attempt All the question Tick (✓) the best answers,

1. The Christianity was highly developed in medieval period and it was
   (a) Plotinus (b) Augustine period
   (c) Acquires period (d) Socratic period
2. Identify the philosophies which recognizes 'BEDA' as their base
   (a) Charbak-Darsan (b) Bauddha-Darsan
   (c) Jain-Darsan (d) Sada-Darsan
3. Metapysics, epistemology and axiology are the
   (a) Education and philosophy (b) Approaches of philosophy
   (c) Uses of philosophy (d) Fields of philosophy
4. Choose the correct statement

(a) Philosophy produces belief
(b) Philosophy applies the belief
(c) Philosophy practices knowledge
(d) Philosophy adjust people in the universe

5. Study about the existence of God; his nature, and their proofs is under
(a) Cosmology (b) Ontology
(c) Theology (d) Ideology

6. Which of the following is not under progressiveist learning?
(a) Learning is itself a practical experience
(b) The whole child is not involved in learning; only his mind
(c) The whole child is involved in learning; not only his mind
(d) Learning functions on rising levels of complexity the highest of which is intelligence.

7. Which is not the shape of stratification?
(a) objective vs. subjective criteria
(b) the ubiquity of stratification
(c) status group (d) classes

8. Which is not the basic principle of existentialism?
(a) man is alone in the world (b) the centre of existence is man
(c) existence preceeds essence (d) absolute freedom of man

9. Idenfity the most influential means to promote social justice
(a) Food (b) Politics
(c) Eduction (d) Law

10. Which of the following is not the cause of cultural transmission?
(a) Power (b) Industrialization
(c) Educaion (d) Migration and diffusion

11. According to Karl Marx, slavery, estate and caste are the causes to form the shape of socialstratification and they falls under
(a) Status group (b) Class formation
(c) Objective vs. subjective criteria
(d) Continuous vs. discrete variables

12. Which of the following is not a characteristic of Christian religion?
(a) Value of man rather than things
(b) Solidarity with human beings
(c) Supremacy of common God
(d) Competition rather than cooperation

13. Which of the following is not an approach to promote social justice in society?
(a) Education (b) Advocacy of social justice
(c) Rehabilittion progrmme (d) Population control

Question Bank Nepal

14. After 1945 A.D. Japan was eclared his country as a
   (a) Period of development   (b) Period of modernization
   (c) Period of restoration   (d) Period of reformation
15. Which of the following is not seen as a problem of education system in developed and developing countries
   (a) Curriculum organization   (b) Examination system
   (c) Financing in education   (d) Teach appointment
16. Which theory is the emerging concept of modern education?
   (a) Vocationalization   (b) Computerisation
   (c) Technicalization   (d) Liberalization

Question Bank Nepal

Tribhuvan university, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION   Full Marks: 50
Psychology in Classroom (ED. Psy. 502)   Time: 3 hrs.
Attempt All the questions.

Group "B"   5×6 = 30

1. Explain the psychoanalytic approach of Sigmund Freud for human development.
2. Explain the causes and effects of cultural deprivation? As a student of education how do you suggest the measures to overcomes the problem of cultural deprivation?
3. Justify the need of guidance in present context of Nepal. Discuss the role of parents in this direction.
4. What are the major reinforcement schedule applied in operant conditioning? Explain with suitable examples.
5. Write short notes on:
   (a) Latent learning
   (b) Constructivism

Group "C"   12

6. How Thorndike's connectionism differ from Skinnerian conditioning theory? Explain the subordinate laws of learning suggested by Thorndike.

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION   Roll No.:.......
Psychology in Classroom (E.D. Psy. 502)

Group "A"   8

Attempt All the question Tick (✓) the best answers.

1. One of the characteristics of adolescences is
   (a) Foundation age   (b) Transitional period

(c) Negative phase (d) Period of social isölation

2. Which of the following Maslow's hierarchy of needs is concerned with super ago?
   (a) Safety need (b) Have and belonging non
   (c) Physiological needs (d) Self esteem
3. What is not related to the source of concern due to physical change during adolescence?
   (a) Concern about normalcy (b) Body-cathexis
   (c) Concern about physicalattractiveness
   (d) Concern related to illness
4. Which of the following level of I.Q. is related to profound level of retardation?
   (a) Below 20 (b) 20 – 35
   (c) 36 – 51 (d) 52 – 67
5. When conditioned stimulus is presented alone with out reinforcement, the gradual diminishing and disappearance of conditional response is called.
   (a) Internal extinction (b) External extinction
   (c) Experimental extinction (d) Spontaneous extinction
6. What was the major change in the stand point of connectionism of Thorndike after 1930
   (a) Disproof of law of effect (b) Revised law of exercise
   (c) Revised law of readiness (d) Disproof of law of exercise
7. According to Tolman performing a behavior based on prior cognitive map is an example of
   (a) Reward expectancy (b) Place learning
   (c) Latent learning (d) Intention
8. Which of the following is an example of teacher centred model?
   (a) Information processing (b) Behaviour modification
   (c) Social interaction (d) Personal

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION — Full Marks: 50

Curriculum Planning and Practices (ED. 503) — Time: 3 hrs.

Attempt All the questions.

Group "B" — 30

1. Describe the concept of curriculum as a plan for instruction.
2. Explain the strength and weaknesses of activity based curriculum.
3. Present a systemic view of curriculum and discuss the process of curriculum.

Question Bank Nepal

4. Explain how rapid development of science and technology at the present time has emerged as a challenge for curriculum development in the developing countires like Nepal.
5. Justify that the "relevance to life" is the major issue in curriculum.

Group "C" 12

6. Describe the major steps in the process of secondary school curriculum development in the context of Nepal.

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Roll No.:........

Curriculum Planning and Practices (ED. 503)

Question Bank Nepal

Group "A" 8

Attempt All the question Tick (✓) the best answers.

1. Curriculum is considered as
   (a) A list of contents to teach in classroom
   (b) A list of teaching learning activities
   (c) A means for achieving instructional goals
   (d) A means for determining teaching learning experiences.
2. In the process of curriculum development, community views play a significant role in
   (a) Formulating objectives (b) Deciding contents
   (c) Determining teaching learning activities.
   (d) Determining teaching learning methodology
3. What do the terms "scope and sequence" in curriculum refer?
   (a) Ordering of contents and learning of experiences
   (b) Comprehensiveness and ordering of experiences
   (c) Comprehensiveness and ordering of objectives
   (d) Ordering of methods and resources
4. Which one he following is not the criteria in selection of content?
   (a) Learnability (b) Validity
   (c) Significance (d) Subjectivity
5. Which curriculum design neglects the needs, interest and experience of the students?
   (a) Core curriculum (b) Subject method curriculum
   (c) Integrated curriculum (d) Activity based curriculum
6. In systemic view of curriculum, cost effectiveness is
   (a) Curriculum input (b) Curriculum process
   (c) Curriculum output (d) Curriculum evaluation
7. Which one is NOT the component of operator in curriculum inputs?
   (a) Materials (b) Teachers

(c) Students (d) Administrative personnel

8. Which is considered to be the emerging challenges in curriculum development?
   (a) Relevance to life (b) Medium of instruction
   (c) Integration of courses (d) Behavioural problems.

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Full Marks: 100

सामान्य भाषाविज्ञान (नेपा. शि. ५११) Time: 4 hrs.

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

समूह "ख" 8×6 = 48

१. भाषाविज्ञानका विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
२. साञ्चारिक र श्रावणिक ध्वनिविज्ञानका विचको भिन्नता प्रस्तुत गर्नुहोस् ।
३. वर्ण र संवर्णको अन्तर केलाउनुहोस् ।
४. नेपाली भाषाका कार्यमूलक वर्गहरूको चिनारी गराउनुहोस् ।
५. अन्तःकेन्द्रिक र वहिःकेन्द्रिक संरचनालाई उदाहरणसहित प्रस्तुत पार्नुहोस् ।
६. सङ्केत त्रिकोणको परिचय दिनुहोस् ।
७. वाक्क्रिया र यसका प्रकारहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
८. भाषिक आगमनका कारणहरू बताउनुहोस् ।

समूह "ग" 3×12 = 36

९. ध्वनिको परिचय दिई नेपाली भाषाका व्यञ्जन ध्वनिहरूको वर्गीकरण गर्नुहोस् ।
१०. निकटघटक विश्लेषणको परिचय दिई यसका सीमाहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
११. ऐतिहासिक भाषाविज्ञानका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू विवेचना प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

अथवा

रूपायन र व्युत्पादनका प्रक्रियाहरूको चर्चा गर्नुहोस् ।

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Roll No.:........

सामान्य भाषाविज्ञान (नेपा. शि. ५११)

समूह "क" १६

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । सर्वोयुक्त उत्तरमा (✓) रेजा चिह्न लगाउनुहोस् ।

१. भाषाको केन्द्रीय अध्ययन क्षेत्र कुन हो ?
   (क) ध्वनि र वर्ण (ख) व्याकरण र अर्थ
   (ग) ध्वनि र व्याकरण (घ) वर्ण र व्याकरण

२. पशुपन्छीको भाषामा कुन व्यवस्था पाइन्छ ?
   (क) यादृच्छिक (ख) प्रतीकात्मक
   (ग) ध्वन्यात्मक (घ) प्रतिस्थापनीय

Question Bank Nepal

३. सघोष ध्वनिको उच्चारणमा स्वरचिम्टीको अवस्था कस्तो हुन्छ ?

(क) पुरै फाटिएको (ख) पछिल्लो भाग खुलेको

(ग) अघिल्लो भाग खुलेको (घ) टाँसिन लागेको

४. नेपाली भाषाको 'अ' कस्तो ध्वनि हो ?

(क) निम्न, केन्द्रीय, गोलित (ख) पश्च, निम्न, गोलित

(ग) निम्न, पश्च, अगोलित (घ) उच्च, केन्द्रीय, गोलित

५. न्यूनतम युग्मका आधारमा वर्ण छुट्याउने सिद्धान्त कुन हो ?

(क) अन्वयात्मक (ख) पूरकात्मक

(ग) व्यतिरेकात्मक (घ) वितरणात्मक

६. संवर्णको मुख्य विशेषता कुन हो ?

(क) अर्थभेदक हुनु (ख) लेख्य प्रतीकको काम गर्नु

(ग) वर्णमालामा लेखिनु (घ) एउटै वर्णलाई ध्वन्यात्मक विभेद गर्नु

७. रिक्त रूपको उदाहरण कुन हो ?

(क) खा (ख) बस्छ

(ग) आइज (घ) बिर्सन्छ

८. धर्म शब्दमा 'इक' प्रत्यय लाग्दा 'अ' ध्वनि 'आ'मा परिवर्तन हुनुलाई कस्तो सन्धि भएको मानिन्छ ?

(क) लोप (ख) आगम

(ग) आदेश (घ) सन्निकर्ष

९. व्याकरणिक कोटिमा नपर्ने भाषिक एकाइ कुन हो ?

(क) वचन (ख) पुरुष

(ग) पद (घ) कारक

१०. भूत-अभूत दुवै कालसँग सम्बन्धित पक्ष कुन हो ?

(क) अज्ञात (ख) अभ्यस्त

(ग) सम्भावना (घ) पूर्ण

११. चम्स्कीको रूपान्तरण व्याकरण १९६५ को सिद्धान्तलाई के भनिन्छ ?

(क) क्लासिकल सिद्धान्त (ख) मानक सिद्धान्त

(ग) विस्तारित मानक सिद्धान्त (घ) पदावली संरचना सिद्धान्त

१२. सङ्केत त्रिकोणले के केको सम्बन्ध जनाउँछ ?

(क) शब्द, धारणा, वस्तु (ख) आवाज, वस्तु, भाव

(ग) धारणा, गुण, आवाज (घ) शब्द, गुण, धारणा

१३. सन्निधान सिद्धान्तका प्रतिपादक को हुन् ?

(क) स्किनर (ख) चम्स्की

(ग) मेलनोभस्की (घ) जे. आर. फर्थ

१४. भाषिकागत समानार्थकताको उदाहरण कुन हो ?

(क) माता-आमा (ख) नाङ्लो-सुपो

(ग) घर-गृह (घ) कोठा-डेरा

Question Bank Nepal

१५. भाषिक आगमनको सबभन्दा प्रभावशाली पक्ष कुन हो ?
(क) भौगोलिक निकटता (ख) पारिवारिक निकटता
(ग) सांस्कृतिक निकटता (घ) प्रकारात्मक निकटता

१६. पारिवारिक समता भएका भाषाहरू कुन कुन मानिन्छन् ?
(क) बोटे र कुमाल (ख) भोजपुरी र नेवारी
(ग) थकाली र वज्जिका (घ) थारू र लिम्बू

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Full Marks: 100
नेपाली गद्य र नाटक (नेपा. शि. ५१२) Time: 4 hrs.
सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

समूह "ख" 8×6 = 48

१. आधुनिक कथाको प्रयोगवादी धाराका प्रमुख उपलब्धिहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
२. 'गुरूचेला' र 'माकुराको जालो' कथाको कथ्य पक्षमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।
३. 'मैयाँसाहेब' कथाका आधारमा भवानी भिक्षुका कथागत प्रवृत्तिहरूको चर्चा गर्नुहोस् ।
४. 'लङ्गडाको साथी' उपन्यासलाई अति यथार्थवादी उपन्यास मान्नाको कारणहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
५. 'आकाश खुल्दै जान्छ' एकाङ्कीको कथानक र परिवेशको चर्चा गर्नुहोस् ।
६. 'महाकवि देवकोटा: नेपाली समाजको एक ज्वलन्त विसङ्गति' निबन्धको शीर्षक र कथ्यका बारेमा आफ्नो राय प्रकट गर्नुहोस् ।
७. 'केही राष्ट्रिय रोग: एक अनुसन्धान' निबन्धमा व्यक्त व्यङ्ग्यमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।
८. सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस्:
काल पर्खिरहेछु । .... अहिले मरे पनि केही छैन दुईचार वर्षपछि मरे पनि केही छैन । रातो धागामा मर्न पाए बेसै छ, त्यसमा मर्न नपाए कालै धागो सही । मलाई केही छैन । नभए एक शोक, भए सय शोक, निनसित्तिको ।

समूह "ग" 3×12 = 36

९. 'तिन घुम्ती' उपन्यासका प्रमुख पात्र पीताम्बर र रमेशको पुरुष मनोविज्ञान र इन्द्रमायाको नारी मनोविज्ञानको उद्घाटन गर्दै उपन्यासमा त्यसको सान्दर्भिकता दर्साउनुहोस् ।

अथवा

गुरूप्रसाद मैनाली र रमेश विकलका कथागत प्रवृत्तिहरूको सोदाहरण चर्चा गर्नुहोस् ।

१०. विजय मल्लको नाट्यचेतनाको चर्चा गर्दै 'स्मृतिको पर्खालभित्र' नाटकको विवेचना गर्नुहोस् ।
११. लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाका निबन्धकारिताको परिचय दिंदै 'कला र जीवन' निबन्धको समीक्षा गर्नुहोस् ।

Question Bank Nepal

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Roll No.:………

नेपाली गद्य र नाटक (नेपा. शि. ५१२)

समूह "क" १६

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । सर्वोयुक्त उत्तरमा (✓) रेजा चिह्न लगाउनुहोस् ।

१. कथालाई विस मिनेटमा पढ्न सकिने सङ्क्षिप्त आकारको गद्य लेखनका रूपमा परिभाषित गर्ने विद्वान को हुन् ?
   (क) एडगर एलेन पो. (ख) एच. वी. वेल्स
   (ग) जे डव्लु लिन (घ) वेन्डर म्याथुज

२. नेपाली कथा साहित्यमा मनोविज्ञानलाई प्रवेश गराउने कथा कुन हो ?
   (क) चन्द्रवदन (ख) पवित्रा
   (ग) मैयाँ साहेव (घ) तलतल

३. सामाजिक, सांस्कृतिक र आर्थिक परिवेशलाई समेटेर लेखिएका कथा कुन हो ?
   (क) परालको आगो (ख) त्यसरी बाँचेको छ त्यसरी नै
   (ग) सिंगारी वाखो (घ) लक्ष्मी पूजा

४. उपन्यास विधामा जीवनका कुन पक्षको चित्रण गरिन्छ ?
   (क) त्रासदीयता (ख) अंशता
   (ग) वास्तविकता (घ) समग्रता

५. नेपाली उपन्यास परस्परामा मिथकीय प्रवृत्तिलाई प्रवेश गराउने उपन्यास कुन हो ?
   (क) पल्लोघरको झ्याल (ख) अन्तपछि
   (ग) आशमाया (घ) सुम्निमा

६. 'गुरू चेला र माकुराको जालो' कथामा माकुराको जालोले के कुराको सङ्केत गरेको छ ?
   (क) भविष्य सुखद छ (ख) भविष्य दु:खद छ
   (ग) भविष्य अन्योलपूर्ण छ (घ) भविष्य रहस्यमय छ

७. 'लङ्गडाको साथी' उपन्यासमा जीवनलाई कुन रूपमा प्रस्तुत गर्न खोजिएको छ ?
   (क) आकस्मिक (ख) विघटित
   (ग) सुयोजित (घ) नियमित

८. आयामेली कथाको प्रमुख प्राप्ति के हो ?
   (क) भाषिक विचलन (ख) अमूर्त लेखन र प्रस्तुति
   (ग) वस्तुताभित्र सम्पूर्णताको खोजी (घ) विशृङ्खलित अनुभूतिको अङ्कन

९. 'तासको जामा' नाटककी रूचिराले भोग्नु परेको पिडा के हो ?
   (क) मातृवात्सल्यले छट्पटिनु (ख) नारी अस्मिता गुमाउनु
   (ग) घरवार हुने सम्भावना नदेख्नु (घ) पतिवियोग हुनु

१०. साहित्यका अन्य विधावाट नाटकलाई अलग्याउने तत्त्व कुन हो ?
   (क) कथावस्तु (ख) संवाद
   (ग) उद्देश्य (घ) भाषाशैली

Question Bank Nepal

११. पूर्वीय विद्वानहरूले नाटकको नायकलाई कति प्रकारमा बाँडेका छन ?
(क) एक (ख) दुई
(ग) तिन (घ) चार
१२. प्रथम प्रकाशित नेपाली एकाङ्की कुन हो ?
(क) रानी पोखरी (ख) गङ्गालालको चित्र
(ग) आत्माभिमान (घ) माया
१३. आधुनिक एकाङ्कीको खास विशेषता कुन हो ?
(क) दार्शनिकता (ख) वैचारिकता
(ग) मनोविश्लेषणात्मकता (घ) प्रयोगात्मकता
१४. नेपाली निबन्धको प्रारम्भिक यात्रा कुन कृतिबाट भएको मानिन्छ ?
(क) लक्ष्मीधर्म संवाद (ख) दिव्योपदेश
(ग) जङ्गबहादुरको बेलायत यात्रा (घ) बर्दहामा सिकार
१५. सङ्क्षिप्त आकारमा संरचित निबन्ध कुन हो ?
(क) पानी (ख) इतिहासको पदचापमा
(ग) नमस्ते
(घ) महाकवि देवकोटा: नेपाली समाजको एक ज्वलन्त विसङ्गति
१६. नियात्रामा आधारित निबन्ध कुन हो ?
(क) नमस्ते (ख) इतिहासको पदचाप
(ग) कला र जीवन (घ) पानी

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Full Marks: 100
नेपाली कविता, काव्य र समालोचना (नेपा. शि. ५१३) Time: 4 hrs.
सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

समूह "ख" 8×6 = 48

१. 'मेरो नुहाउने कोठा' कविताका आधारमा बालकृष्ण समका काव्य प्रवृत्तिहरूको चर्चा गर्नुहोस् ।
२. सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस् ।
मेरो सच्चा सुखा सुख छ दिनहुँ क्यै नयाँ सिर्जनामा
आफैलाई पनि सृजनको सोखमा विर्सनामा
३. 'म सम्झन्छु' कविताका केन्द्रिय कथ्य स्पष्ट पार्नुहोस् ।
४. 'आगो र पानी' खण्डकाव्यमा व्यक्त समन्वयवादी विचार औंल्याउनुहोस् ।
५. साहित्यमा शब्दशक्तिको उपयोगिता दर्साउनुहोस् ।
६. समाजपरक समालोचनाका प्रमुख मान्यता उल्लेख गर्नुहोस् ।
७. अस्तित्ववादका प्रमुख विशेषताहरूको चर्चा गर्नुहोस् ।
८. नेपाली समालोचनाको तेस्रो चरणका उपलब्धिहरू केलाउनुहोस् ।

Question Bank Nepal

खण्ड "ग" 3×12 = 36

९. महाकाव्यका तत्त्वहरू उल्लेख गरी 'शकुन्तल' महाकाव्यका समीक्षा गर्नुहोस्।

अथवा

कविताका विविध रूपका सन्दर्भमा महाकाव्यको सैद्धान्तिक स्वरूप निर्धारण गर्नुहोस्।

१०. नाट्यकाव्य सिद्धान्तको आधारमा 'अस्वत्थामा' गीतिनाटकको विश्लेषण गर्नुहोस्।

११. परिष्कारवाद र स्वच्छन्दतावादका विचमा पाइने समानता र असमानताको तुलनात्मक चर्चा गर्नुहोस्।

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Roll No.:........

नेपाली कविता, काव्य र समालोचना (नेपा. शि. ५१३)

समूह "क" १६

सर्वोयुक्त उत्तरमा (✓) रेजा चिह्न लगाउनुहोस्।

१. गीति रचनाको मूल पहिचान केसँग जोडिएको छ ?
(क) प्रवन्धकमूलक काव्यसँग (ख) विषयमूलक काव्यसँग
(ग) वस्तुपरक काव्यसँग (घ) मुक्तक काव्यसँग

२. नेपाली कविताको परम्परामा निर्गुण भक्तिधाराका केन्द्रीय प्रतिभा को मानिन्छन् ?
(क) भानुभक्त आचार्य (ख) ज्ञानदिलदास
(ग) अखण्डदिलदास (घ) अगमदिलदास

३. 'आगो र पानी' खण्डकाव्यमा कस्तो आगोको अपेक्षा गरिएको छ ?
(क) सामाजिक संरचनामा उथलपुथल ल्याउने
(ख) पानीको स्रोत सुकाउने
(ग) मान्छेमा मानवता ब्युँझाउने
(घ) मान्छेलाई देवता वनाउने

४. 'प्रति' कवितामा प्रेमप्रणयलाई कुन सन्दर्भमा अर्थ्याउन खोजिएको छ ?
(क) विपरीत लिङ्गीप्रतिको आकर्षण (ख) शारीरिक वासनापूर्तिको साधन
(ग) सन्तान सृष्टिको माध्यम (घ) गर्भाधानको प्रक्रिया

५. देवकोटाको महाकाव्य लेखनको शक्ति र सीमा के हो ?
(क) आशुलेखन र कवितात्मक प्रचुरता (ख) काव्यसाधनाको उच्चतम अभ्यास
(ग) लेखन पेसाको अनुकूल वातावरण (घ) अध्ययन र अनुभवबाट आर्जित ज्ञान

६. 'शासुन्तल' महाकाव्यमा अङ्गी रस कुनलाई मानिएको छ ?
(क) विप्रलम्भ श्रृङ्गार (ख) वीर
(ग) शान्त (घ) संयोग श्रृङ्गार

७. पूर्वीय आचार्य विश्वनाथका अनुसार खण्डकाव्यको स्वरूप कस्तो हुनुपर्छ ?
(क) मानवजीवनका विविधताको चित्रण गर्ने
(ख) युग र जीवनका निरन्तरताको चर्चा गर्ने

Question Bank Nepal

(ग) काव्यको एक भागको अनुसरण गर्ने
(घ) जीवनको समग्र पक्षको वर्णन गर्ने

८. 'अश्वत्थामा' नाट्यकाव्यका सन्दर्भमा कुन भनाइ उपयुक्त छ ?
(क) युद्धले मात्रै सत्ता प्राप्त गर्न सकिन्छ
(ख) मानवताका निम्ति युद्धको अन्त्य हुनुपर्छ
(ग) अधिकारका लागि युद्ध अनिवार्य हुन्छ
(घ) युद्धबाटै शान्ति स्थापना गर्न सकिन्छ

९. राजशेखरले साहित्य सिर्जनाको मूल आधार कुन प्रतिभालाई मानेका छन् ?
(क) औपदेशिक (ख) भावयित्री
(ग) आहार्य (घ) सहजा

१०. उपमा अलङ्कारको प्रयोग कुन पङ्क्तिमा पाइन्छ ?
(क) पृथिवी तिम्लाई गर्मी छ, पख ! स्वर्ग नै रुनेछ
(ख) ए जीव हो ! तिम्लाई ताप छ, पख, मलमले छुनेछ
(ग) झरनै लागे झोल्लेका बादल, साँवलो आकाशमा
(घ) शून्यलाई ढाकी भरेको मन लुकेझैं समाजमा

११. रससूत्रको आधिकारिक र प्रामाणिक व्याख्या कुनलाई मान्ने गरिएको छ ?
(क) अनुमितिवाद (ख) अभिव्यक्तिवाद
(ग) उत्पत्तिवाद (घ) भुक्तिवाद

१२. नीतिपरक समालोचना प्रणालीका प्रवर्तक को मानिन्छन् ?
(क) सुकरात (ख) अरिस्टोटल
(ग) प्लेटो (घ) फ्रायड

१३. यथार्थवादको साहित्यिक प्रयोग कहिलेदेखि भएको मानिन्छ ?
(क) उन्नाइसौं शताब्दीको उत्तरार्धदेखि
(ख) बिसौं शताब्दीको पूर्वार्धदेखि
(ग) अठारौं शताब्दीको अन्तिम दशकदेखि
(घ) उन्नाइसौं शताब्दीको पूर्वार्धदेखि

१४. पाश्चात्य साहित्यमा अस्तित्ववादका प्रयोगकर्ता को हुन् ?
(क) अल्बर्ट करमु (ख) इमाइल जोला
(ग) ज्या पाल सार्त्र (घ) किर्केगाड

१५. नेपाली समालोचनाको प्रथम चरण भनेर कुन समयलाई मान्ने गरिएको छ ?
(क) वि. सं. १९४७ - १९९६ (ख) वि. सं. १९४७ - १९९९
(ग) वि. सं. १९४८ - १९९७ (घ) वि. सं. १९४८ - १९९६

१६. नेपाली समालोचनाको महत्त्वपूर्ण ऐतिहासिक उपलब्धि कुन कृतिलाई मान्न सकिन्छ ?
(क) नेपाली समालोचना (ख) साझा समालोचना
(ग) पूर्वाञ्चल समालोचना (घ) वृहत् समालोचना

Question Bank Nepal

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION — Full Marks: 100

सामान्य भाषा विज्ञान (नेपा. शि. ५१६) — Time: 4 hrs.

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

समूह "ख" — 8×6 = 48

१. मानव र मानवेतर पशुपन्छीको भाषामा पाइने अन्तरको चर्चा गर्नुहोस् ।

अथवा

भाषाविज्ञानको उपयोगिता औंल्याउनुहोस् ।

२. अन्तर्राष्ट्रि ध्वनितात्विक वर्णमालाको महत्त्व स्पष्ट पार्नुहोस् ।

३. वर्ण र संवर्णबिचको भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।

४. रूपविज्ञानका क्षेत्रहरूको निर्धारण गर्नुहोस् ।

अथाव

वर्गपरिवर्तक र अपरिवर्तक व्युत्पादनलाई उदाहरण दिई चिनाउनुहोस् ।

५. भाषिक आगमनका प्रवृत्ति माथि चर्चा गर्नुहोस् ।

अथवा

समीभवन र विषमीभवनका बिचको भिन्नतालाई उदाहरण दिई स्पष्ट पार्नुहोस् ।

६. साङ्केतिक भाषाको सङ्क्षिप्त परिचय दिनुहोस् ।

७. सन्निधान सिद्धान्तको चर्चा गर्नुहोस् ।

८. वाक्यात्मक प्रयोगमा शीर्ष र विशेषकका बिचको सम्बन्ध स्पष्ट पार्नुहोस् ।

समूह "ग" — 3×12 = 36

९. नेपाली भाषाको उत्पत्तिका सम्बन्धमा देखिएका मतमतान्तरको समीक्षा गर्नुहोस् ।

१०. रूपान्तरण व्याकरणका आधाभूत अवधारणाको चर्चा गर्नुहोस् ।

११. वर्णसिद्धान्तका आधारमा नेपाली व्यञ्जन वर्णहरूको वर्गीकरण प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

अथवा

ध्वनि अवयवहरूको सचित्र वर्ण गर्नुहोस् ।

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION — **Roll No.:........**

सामान्य भाषा विज्ञान (नेपा. शि. ५१६)

समूह "क" — १६

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । सर्वोयुक्त उत्तरमा (✓) रेजा चिह्न लगाउनुहोस् ।

१. पशुपन्छीहरूको भाषामा कुन व्यवस्था पाइन्छ ?

(क) आनुवंशिक — (ख) प्रतीकात्मक

(ग) विश्लेषणात्मक — (घ) विस्थापनशील

२. प्रयत्नका आधारमा नेपाली व्यञ्जनहरू अधिक मात्रामा स्पर्शी छन् भनी निर्धारण गर्ने पद्धति कुन हो ?

(क) ऐतिहासिक — (ख) समकालिक

Question Bank Nepal

(ग) तुलनात्मक (घ) व्याकरणात्मक

३. जिब्राको पातो र दन्तमूलका सहायताबाट उच्चारण हुने ध्वनि कुन कुन हो ?

(क) ट, ठ, ड (ख) च, छ, ज

(ग) न, र, ल (घ) त, थ, द

४. लघुतम युगका आधारमा वर्ण निर्धारण गर्ने सिद्धान्तलाई के भनिन्छ ?

(क) रूपात्मक (ख) वितरणात्मक

(ग) व्यतिरेकात्मक (घ) वाक्यात्मक

५. किलकिले तटस्थ रहँदा कुन किसिमका ध्वनिहरू उच्चारित हुन्छन् ?

(क) नासिक्य (ख) मौखिक

(ग) निरनुनासिक (घ) मुखनासिक

६. 'काठ' र 'काँठ' शब्दबिचको अर्थभेदकताले कुन कुरालाई जनाउँछ ?

(क) वर्ण (ख) परिपूरक वितरण

(ग) खण्डेतर गुण (घ) खण्डीय गुण

७. संरूपलाई चिनाउने सबैभन्दा उपयुक्त भनाइ कुन हो ?

(क) अर्थयुक्त एकाइको संरचनात्मक भेद

(ख) अर्थयुक्त एकाइको ध्वनितात्त्विक भेद

(ग) अर्थयुक्त एकाइको व्यतिरेकी भेद

(घ) अर्थयुक्त एकाइको वाक्यात्मक भेद

८. शून्य रूपको प्रयोगबाट निर्मित शब्द कुन हो ?

(क) जा (ख) आइज

(ग) हिँडेस् (घ) खालास्

९. पृथकीकृत मिश्रण पद्धतिद्वारा निर्मित वाक्य कुन हो ?

(क) छोरो विद्यालय गएर आयो (ख) डुल्नु स्वास्थ्यका लागि राम्रो हो

(ग) पानी पर्‍यो भने जाडो हुन्छ (घ) भाइ जनकपुर जाँदै छ

१०. अन्तः केन्द्रिक पदावली संरचनाको उदाहरण कुन मान्न सकिन्छ ?

(क) घुम्ने मेचमाथि अन्धो मान्छे (ख) डाँडामाथिको जुन

(ग) महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा (घ) हिमाल पारिको जिल्ला

११. रूपान्तरण व्याकरणको उपलब्धि के हो ?

(क) अनुसन्धान प्रक्रियामा मात्र सीमित हुनु

(ख) भाषिक सामर्थ्यभन्दा सम्पादनमा जोड दिनु

(ग) भाषिक अध्ययनलाई वर्गीकरणमुखी तुल्याउनु

(घ) सीमित नियमबाट असीमित वाक्य बनाउनु

१२. साहचर्य सम्बन्धको प्रयोग कुनमा पाइन्छ ?

(क) कालोनिलो (ख) रातो हरियो

(ग) सेतो पहेँलो (घ) कालो सेतो

१३. नेपाली भाषाको उत्पत्ति संस्कृतको कुन भेदसँग सम्बन्धित छ ?

(क) मध्यदेशीय (ख) दक्षिणात्य

Question Bank Nepal

(ग) उदीच्य (घ) प्राच्य

१४. प्राचीन समयमा संस्कृत र आधुनिक समयमा अंग्रेजी प्रयोग गर्ने प्रवृत्तिलाई भाषिक आगमनको कुन कारण मान्न सकिन्छ ?

(क) आवश्यकताको परिपूर्ति (ख) पारिवारिक निकटता

(ग) भौगोलिक विषमता (घ) स्तरीयताको निर्वाह

१५. पाश्चात्य परम्परामा संस्कृत भाषाको सबैभन्दा बढी अध्ययन कुन मुलुकमा गरिएको छ ?

(क) जर्मनी (ख) रूस

(ग) बेलायत (घ) अमेरिका

१६. नेपाली मातृभाषी वक्ताको सङ्ख्या कम भएको विकास क्षेत्र कुनलाई मान्न सकिन्छ ?

(क) पश्चिमाञ्चल (ख) पूर्वाञ्चल

(ग) मध्य पश्चिमाञ्चल (घ) मध्यमाञ्चल

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Full Marks: 100

नेपाली गद्य र नाटक (नेपा. शि. ५१७) Time: 4 hrs.

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

समूह "ख" 8×6 = 48

१. आधुनिक नेपाली कथाको पहिलो चरणका प्रमुख प्रवृत्तिबारे चर्चा गर्नुहोस् ।

२. गुरूप्रसाद मैनालीको कथाकारिताको परिचय दिनुहोस् ।

३. इन्द्रबहादुर राईलाई आयामेली कथाकारका रूपमा चिनाउनुहोस् ।

अथवा

'आमा ! जानुहोस्' कथाको मनोवैज्ञानिक पक्षमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।

४. 'तीनघुम्ती' उपन्यासमा देखिएका कथानक मोडका बारेमा समीक्षात्मक टिप्पणी गर्नुहोस् ।

५. 'स्मृतिको पर्खालभित्र' नाटकका अन्तर्निहित विषयवस्तुको मूल मर्म लेख्नुहोस् ।

६. 'आत्मदर्शन' एकाङ्कीको मूल आशय प्रष्ट पार्नुहोस् ।

अथवा

आत्मपरक र वस्तुपरक निबन्धका बिचमा पाइने मूलभूत भिन्नताहरू लेख्नुहोस् ।

७. भैरव अर्यालले 'केही राष्ट्रिय रोग: एक अनुसन्धान' निबन्धमा उल्लेख गरेका रोगहरूका बारेमा छोटो टिप्पणी गर्नुहोस् ।

८. तारानाथ शर्माको निबन्धकारिताको परिचय दिनुहोस्

अथवा

सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस्:

वेश्यालयभित्रको दिन कति एकरस, कति निरस, कति उजाड, असङ्ख्य व्यथा, आँसु, विवशता र मनको धोकोहरूले अचानो पारेको पर्खाल, भरेङ र मझेरीहरू लिएर एउटा यस्तो कारावास बनेको हुँदो हो ।

Question Bank Nepal

समूह "ग" 3×12 = 36

९. कथाकार विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला र भवानी भिक्षुको प्रवृत्तिगत समता र भिन्नता केलाउनुहोस् ।

अथवा

'समय' निबन्धका आधारमा निबन्धकार जगदीश घिमिरेका प्रवृत्तिहरू लेख्नुहोस् ।

१०. आधुनिक नेपाली नाटकको विकासमा गोपालप्रसाद रिमालको योगदानको चर्चा गर्नुहोस् ।

११. अतियथार्थवादी उपन्यासका रूपमा 'लङगडाको साथी' उपन्यासको चर्चा गर्नुहोस् ।

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Roll No.:........

नेपाली गद्य र नाटक (नेपा. शि. ५१७)

समूह "क" १६

Question Bank Nepal

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । सर्वोयुक्त उत्तरमा (✓) रेजा चिह्न लगाउनुहोस् ।

१. 'कथा' शब्दको शाब्दिक अर्थ के हो ?
(क) केही कुरा कहनु (ख) दु:ख पीडा व्यक्त गर्नु
(ग) केही कुरा भन्नु (घ) जसरी भए पनि मनका कुरा भन्नु

२. विशेषत: कथामा काठमाडौंली परिवेशलाई स्थान दिएर कथा लेख्न कथाकार को हुन ?
(क) पुष्कर शमशेर (ख) गोविन्दबहादुर 'गोठाले'
(ग) रमेश विकल (घ) पोषण पाण्डे

३. आयामेली चिन्तन-दर्शनलाई नेपाली साहित्यमा प्रविष्ट गराउने साहित्यकार को को हुन् ?
(क) इन्द्रबहादुर राई, वैरागी काइँला र शिवकुमार राई
(ख) इन्द्रबहादुर राई, वैरागी काइँला र इमानसिंह चेमजोङ
(ग) इन्द्रबहादर राई, बैरागी काइँला र मनुब्राजाकी
(घ) इन्द्रबहादुर राई, वैरागी काइँला र ईश्वर वल्लभ

४. मिथकीय प्रयोग भएको उपन्यास कुन हो ?
(क) सुम्निमा (ख) खैरनीघाट
(ग) मुलुकबाहिर (घ) अनुराधा

५. 'भ्रमर' उपन्यास कुन दृष्टिले महत्त्वपूर्ण मानिएको छ ?
(क) प्रगतिवादी (ख) आदर्शोन्मुख यथार्थवादी
(ग) स्वच्छन्दवादी (घ) स्वच्छन्दतावादी

६. 'अलिखित' उपन्यासमा प्रस्तुत स्वैरकल्पनाको सटिक उदाहरण कुन हो ?
(क) नक्सामै नपरेको गाउँ (ख) कर्मचारीहरूको अकर्मण्यता
(ग) कथनी वुढियाका कथा (घ) सन्तान बोकेर लाज ढाक्ने तरिका

७. आधुनिक नेपाली नाट्यपरम्पराको प्रथम चरणको मूल विशेषता के हो ?
(क) आदर्शोन्मुख यथार्थवाद (ख) प्रयोगशीलता

(ग) आदर्शवाद (घ) मनोविश्लेषणात्मकता

८. नाटककार बालकृष्ण समका नाटकमा पाइने अपेक्षाकृत कमजोर पक्ष कुन हो ?
(क) कथानक (ख) अभिनय
(ग) भाषाशैली (घ) परिवेश

९. नाटककार विजय मल्लसँग मिल्ने प्रवृत्ति कुन हो ?
(क) मनोविश्लेषण (ख) स्वच्छन्दता
(ग) भाषिक एवम् प्रस्तुतिगत विविधता (घ) दार्शोन्मुख यथार्थता

१०. नाटककार गोपलप्रसाद रिमाल कसबाट बढी प्रभावित छन् ?
(क) भवभूति (ख) कालीदास
(ग) हेनरिक इब्सेन (घ) सेक्सपियर

११. नेपाली एकाङ्कीमा सामाजिक यथार्थवादी धाराको प्रारम्भ गर्ने एकाङ्कीकार को हुन् ?
(क) हृदयचन्द्रसिंह प्रधान (ख) भीमनिधि तिवारी
(ग) गोपालप्रसाद रिमाल (घ) विजय मल्ल

१२. 'काल पर्खिरहेछु । अहिले मरे पनि केही छैन, दुई चार वर्ष पछि मरे पनि केही छैन, नभए एक शोक, भए सए शोक विनिसित्तिको' यो भनाइ कसको हो ?
(क) चित्रकारी (ख) माइली बज्यै
(ग) कृष्णप्रसाद (घ) मेनका

१३. देवकोटाका दृष्टिमा निबन्ध के हो ?
(क) भावुक अभिव्यक्ति (ख) दार्शनिक ठ्यासफूले परिपूर्ण
(ग) गफाडीको गफ (घ) बौद्धिक अभिव्यक्ति

१४. प्रयोगवादी निबन्धको प्रवर्तन गर्ने निबन्धकार को हुन् ?
(क) शङ्कर लामिछाने (ख) कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान
(ग) जगदीश घिमिरे (घ) माधवप्रसाद पोखरेल

१५. निबन्धकार भैरव अर्यालका निबन्ध कस्ता छन् ?
(क) प्रयोगमूलक (ख) विश्लेषणात्मक
(ग) तार्किक (घ) हास्यव्यङ्ग्यात्मक

१६. 'नमस्ते' निबन्धमा प्रयुक्त व्यङ्ग्य कसप्रति लक्षित छ ?
(क) ठुला भनाउँदाप्रति (ख) नमस्तेको चाहना राख्नेप्रति
(ग) नेताहरूप्रति (घ) शिक्षित व्यक्तिहरूप्रति

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION Full Marks: 100
नेपाली कविता, काव्य र समालोचना (नेपा. शि. ५१८) Time: 4 hrs.
सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

समूह "ख" 8×6 = 48

१. 'काली गण्डकी' कविताका केन्द्रीयतामा कवि माधवप्रसाद घिमिरेका काव्यप्रवृत्तिहरूको निरूपण गर्नुहोस् ।

Question Bank Nepal

अथवा

'पर्वत' कविताको केन्द्रीय भाव स्पष्ट पार्नुहोस् ।

२. सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस्:

युद्धको पूर्वपीडामै तिमी मानवता रच
मृत्युको एक झस्कामै तिमी अमरता रच ।

३. 'उर्वशी' खण्डकाव्यमा प्रयुक्त द्वन्द्वविधानको चर्चा गर्नुहोस् ।

अथवा

मिथकीय प्रयोगका दृष्टिले 'नरसिंह अवतार' काव्यको समीक्षा गर्नुहोस् ।

४. महाकाव्यको सैद्धान्तिक स्वरूपको चर्चा गर्नुहोस् ।

५. शब्दशक्तिको सोदाहरण परिचय दिनुहोस् ।

अथवा

श्रृङ्गार रसको सोदाहरण परिचय दिनुहोस् ।

६. ध्वनिवादको महत्त्वबारे प्रकाश पार्नुहोस् ।

७. समाजपरक समालोचना प्रणालीका प्रमुख मान्यताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।

८. उत्तर आधुनिकतावादबारे उठेका मतमतान्तरणहरूको समीक्षा गर्नुहोस् ।

९. यथार्थवाद र अतियथार्थवादका मूलभूत मान्यताहरूको तुलानात्मक समीक्षा गर्नुहोस् ।

अथवा

नेपाली समालोचनाको विकासप्रक्रियाको रूपरेखा प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

१०. पूर्वीय महाकाव्य सिद्धान्तका आलोकमा 'शाकुन्तल' महाकाव्यको विश्लेषण गर्नुहोस् ।

११. रसोत्पत्तिका सम्बन्धमा उठेका विभिन्न मतमतान्तरहरूको समीक्षा गर्नुहोस् ।

Tribhuvan University, 2070

Master Level/I Year/EDUCATION **Roll No.:........**

नेपाली कविता, काव्य र समालोचना (नेपा. शि. ५१८)

समूह "क" १६

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । सर्वोयुक्त उत्तरमा (✓) रेजा चिह्न लगाउनुहोस् ।

१. माध्यमिककालीन नेपाली कविताको प्रतिनिधिमूलक अभिलक्षण के हो ?

(क) समस्यापूर्ति तथा गजल परम्पराको सुरुआत
(ख) नेपाली लेखनमा व्रज-अवधी भाषाको प्रभाव
(ग) कवितात्मक स्तरीयताको प्रयास
(घ) आध्यात्मिक चेतनातर्फ उन्मुख

२. 'ज्वरशमना प्रकृति' कवितामा अभिव्यक्त आन्तरिक ज्वर कुन हो ?

(क) मानवीय शारीरिक जैविक उष्णता
(ख) सांसारिक रापताप (ग) सांसारिक क्षुद्रता, दैत्य र उत्पीडन
(घ) भौतिक-प्राकृतिक सन्तप्त गर्मी

३. भानुभक्तको जस्तो सरलता, लेखनाथको जस्तो परिष्कार र देवकोटाको जस्तो भावसघनता भएका कवि को हुन् ?

Question Bank Nepal

(क) भूपि शेरचन (ख) माधवप्रसाद घिमिरे
(ग) गोपालप्रसाद रिमाल (घ) बालकृष्ण सम

४. मोहन कोइरालाको पहिलो प्रयोगवादी काव्य कुन हो ?
(क) लेख (ख) सूर्यदान
(ग) नदी किनारका माझी (घ) सिमसारका राजदूत

५. 'शाकुन्तल' महाकाव्यको ढाँचा कुन हो ?
(क) पूर्वीय महाकाव्य ढाँचा (ख) पाश्चात्य महाकाव्य ढाँचा
(ग) पाचात्य पूर्वस्वच्छन्दतावादी महाकाव्य ढाँचा
(घ) पूर्वीय-पाश्चात्य महाकाव्य ढाँचा

६. मिथकीय प्रयोगका दृष्टिले उत्कृष्ट मानिने काव्य कुन हो ?
(क) शाकुन्तल (ख) उर्वशी
(ग) नरसिंह अवतार (घ) मानव

७. 'उर्वशी' खण्डकाव्यमा प्रयुक्त द्वन्द्वविधान के सँग सम्बन्धित छ ?
(क) भोग र त्याग (ख) जन्म र मृत्य
(ग) आत्मा र परमात्यमा (घ) जय र पराजय

८. पाश्चात्य साहित्य जगतमा विसङ्गतिवादका जन्मदाता भनेर कसलाई चिनिन्छ ?
(क) जाँ पाल सार्त्र (ख) अल्बर्ट कामु
(ग) एमाइल जोला (घ) किर्केगार्ड

९. ध्वनिवादका प्रर्वतक आचाई को हुन् ?
(क) भामह (ख) दण्डी
(ग) वामन (घ) आनन्दवर्धन

१०. 'घृणा' कुन रसको स्थायीभाव हो ?
(क) शृङ्गार (ख) वीभत्स
(ग) रौद्र (घ) शान्त

११. रसको प्रतिपादन गर्ने अग्रणी विद्वान को हुन् ?
(क) रूद्रट (ख) भरतमुनि
(ग) मम्मट (घ) आनन्दवर्धन

१२. 'रूपपरक' समालोचना कस्तो प्रकारको समालोचना पद्धति हो ?
(क) वस्तुपरक (ख) आकृतिपरक
(ग) कृतिपरक (घ) वहिर्मुखी

१३. प्रकृतिवादको मुख्य विशेपता के हो ?
(क) प्रकृतिसँगको यथातथ्य सम्बन्ध (ख) समकालीन परिस्थिति
(ग) स्थानीय दृश्य समयको प्रभाव (घ) भापिक र क्षुद्र भाषाको प्रयोग

१४. समकालीन समालोचनाको प्रतिनिधित्व गर्ने वाद कुन हो ?
(क) विसङ्गतिवाद (ख) अन्तरआधुनिकतावाद
(ग) प्रगतिवाद (घ) विनिर्माणवाद

Question Bank Nepal

१५. नेपाली समालोचना परम्परामा सर्वप्रथम सैद्धान्तिक समालोचनाको थालनी गर्ने समालोचक को हुन् ?

(क) रामकृष्ण शर्मा (ख) यदुनाथ खनाल

(ग) वाबुराम आचार्य (घ) ईश्वर बराल

१६. 'पाश्चात्य समालोचनाको सैद्धान्तिक परम्परा' भाग १ र २ समालोचनात्मक कृतिका लेखक को हुन् ?

(क) मोहनराज शर्मा (ख) दयाराम श्रेष्ठ 'सम्भव'

(ग) तारानाथ शर्मा (घ) वासुदेव त्रिपाठी

Question Bank Nepal